

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

סיעוד הילד המתבגר ומשפחתו - 91432

תאריך עדכון אחרון 06-10-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 7

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: סיעוד - "הדסה"

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: עין כרם

מורה אחראי על הקורס (רכז): גב חדוה סטואין

גב. רונית פוגל

גב' רוזה רחמילוב

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: hedvas2019@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום עם המרכזת

מורי הקורס:

גב חדזה סטואין,
גב רוזה רחמילוב,
גב לירון מרטין,
גב סבטלנה מילבסקי,
גב רונית פוגל,
גב ורדית לוי,
גב יוכי חלבני,
גב אסתר קליין ראובני,
גב דינה כהן ירוחין

תאור כללי של הקורס:

הקורס יתמקד ברצף החיים מלידה עד בגרות של הילד ומשפחתו תוך התייחסות לאבני הדרך ההתפתחותיות במצבי בריאות וחולי

מטרות הקורס:

הקניית ידע ויכולת חשיבה קריטית בניהול טיפול סיעודי כוללני איכותי, בטיחותי ומיטבי מינקות ועד בגרות בנושאי בריאות ובעיות בריאות חריפות וכרוניות

תוצרי למידה

בסיסו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בתום הקורס הסטודנט/ית יהיה/תהיה מסוגל/ת:

- א. לזהות את המצבים הפיזיולוגיים והפתולוגיים המיוחדים לאוכלוסיית היעד.
- ב. לזהות סטיות (חריפות וכרוניות) במצבי בריאות.
- ג. לנתח את ההשלכות של סטיות אלו והטיפולים הקשורים בהן על המטופל ומשפחתו.
- ד. לפרט נתוני אומדן באופן כוללני וממצה, לזהות אבחנות סיעודיות, לתכנן התערבויות סיעודיות תוך שימוש בעשייה סיעודית מבוססת ראיות, הדרכת מטופלים, ולהגדיר קריטריונים להערכת ההתערבויות.
- ה. קידום בריאות בכל רמות המנע עבור אוכלוסיית היעד, תוך שיתוף המטופל ומשפחתו בתהליך קבלת ההחלטות.
- ו. להפגין ידע בביצוע אומדן והתערבות בכאב חריף וכרוני בילדים על פי גיל ורמת התפתחות, העוברים טיפולים, ניתוחים ופעולות חודרניות.
- ז. לפתח גישה שיטתית לתהליך קבלת החלטות בבעיות ובדילמות אתיות.
- ח. להפגין ידע בהיבטים החוקיים בתחומים השונים של העשייה הסיעודית.
- ט. להפגין caring ביחסי אחות-מטופל ומשפחה בהתאם לחוק זכויות החולה, הקוד האתי ונהלי המוסד.
- י. לפתח כלים בשימוש במיומנויות חשיבה קריטית בנושאים הנלמדים.
- יא. הקניית ידע בניהול טיפול תוך שיתוף פעולה עם אנשי צוות נוספים.
- יב. להפגין ידע במיומנות טיפול בהיבטים הרב תרבותי ובין מגדרים בילדים ובני משפחותיהם.

דרישות נוכחות (%) :
100%

שיטת ההוראה בקורס: שיטת ההוראה בקורס:

- הרצאות
- בחנים
- מטלה להגשה
- למידה עצמית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- אומדן גדילה
- והתפתחות. אומדן
- והתערבות בטיפול
- בילוד, בתינוק, בילד,
- במתבגר ובמשפחתם
- ☐ הילוד הבריא- המעבר מעוברות לילוד
- ☐ אומדן בריאותי של הילוד
- ☐ טיפול בילוד
- ☐ הנקה ☐ (נלמד בקורס סיעוד הראישה)
- ☐ אומדן גדילה והתפתחות של התינוק והילד
- ☐ התפתחות המתבגר על הציר הביולוגי,
- הרגשי והחברתי
- קידום בריאות בכל
- רמות המנע
- ☐ היבטים אתיים וחוקתיים הקשורים בילד
- ובמתבגר
- ☐ פגיעה מכוונת ולא מכוונת בילדים
- ובמתבגרים- איתור, זיהוי וטיפול
- ☐ אומדן וטיפול בכאב חריף וכרונית בילדים
- ☐ התנהגויות מסכנות במתבגרים
- טיפול תרופתי ☐ טיפול תרופתי רלוונטי יתייחס לכל מצב קליני
- נלמד
- ☐ עקרונות הטיפול התרופתי בילדים
- ☐ בטיחות במתן תרופות בילדים
- ☐ חשבון מקצועי
- ניהול טיפול בילוד
- בסיכון גבוה
- ☐ אמבריולוגיה -נלמד בקורסים קודמים
- ☐ אומדן לקביעת גיל הילוד וזיהוי ילוד בסיכון
- גבוה
- ☐ תמיכה במשפחה המתמודדת עם לידת פג
- ☐ הטיפול הסיעוד בטיפול בילוד בסיכון

RDS-Respiratory Distress Syndrome
 TTN-Transient Tachypnea of the Newborn
 Apnea of Prematurity
 BPD- bronchopulmonary Dyspnea
 Meconium Aspiration
 ROP- Retinopathy of prematurity
 NEC-Necrotize Entrocolitis
 IVH-Intraventricular Hemorrhage
 Nonata Fever
 Hypoglycemia
 Diaphragmatic Hernia
 ילוד לאם סכרתית ☐
 פליציטמיה של הילוד ☐
 בעיות במערכת ויסות החום של הילוד ☐
 צהבת פיזיולוגית ופתולוגית ☐
 הזנת הפג ☐
 זיהומים ☐
 מערכת עיכול
 אומדן תכנון טיפול
 והתערבות בטיפול
 בילד ומתבגר
 המתמודדים עם
 הפרעות במערכת
 העיכול
☐ אמבריולוגיה, אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת
 העיכול ☐
☐ תזונת תינוקות
☐ אומדן מערכת העיכול
☐ הפרעה בהרגלי אכילה ותזונה
 FTT-Failure To Thrive
 Anorexia¹ Buliemia☐
☐ הפרעות בספיגת מזון
 Celiac
 Lactose intolerant
 Cow milk allergy
 Cystic Fibrosis
 Inflammatory Bowel Disease☐
☐ טיפול סיעודי בילדים עם מומים מולדים
 ומחלות במערכת העיכול
 Cleft Lip and Palate
 Esophageal Atresia
 Pyloric Stenosis
 GERD- Gastroesophageal Reflux Disease
 Meconium illeus
 Duodenal Atresia

Intussusception
Malrotation & Volvulus
Hirschsprung's Disease
Imperforated Anus
Umbilical hernia
□ שילשולים והקאות
□ סוגי התייבשות-ציחיון
□ מאזן נוזלים ואלקטרוליטים

מערכת הנשימה:
אומדן תכנון טיפול
והתערבות סיעודית
בטיפול בילד ומתבגר
המתמודדים עם
הפרעה בתפקוד
נשימתי
אמבריולוגיה, אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת העיכול
□

□ אומדן מערכת הנשימה- השוני בין מערכת
הנשימה בילד ובמבוגר
□ טיפול במחלות בדרכי נשימה עליונות
ותחתונות:

* *Choanal Atresia*
* *Croup Syndromes: Acute Epiglottitis,*
Laryngotracheobronchitis, Spasmodic
Laryngitis, Tracheitis

* *Pharyngitis, Tonsillitis, Sinusitis, Otitis*
Media

* *Bronchiolitis, Bronchitis*

* שאיפת גוף זר

* *Asthma*

* *Pneumonia*

* *A.L.T.E (Apparent life threatening event)*

* *SIDS (Sudden Infant Death Syndrome)*

* *O.S.A (Obstructive sleep apnea)*

* *Cystic Fibrosis (C.F)*

מערכת השתן:

אומדן תכנון טיפול

והתערבות סיעודית

בטיפול בילד ומתבגר

המתמודדים עם

הפרעה במערכת

השתן

אמבריולוגיה, אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת

השתן □

Hypospadias, Epispadias, Phimosi

* *Torsion of Testis* □

* *Cryptorchidism*

* *Hydrocele*

* *Circumcision*

□ *Varicocele*

* *U.T.I (Urinary Tract Infection)*

* *Vesico-Uretral Reflux*

* *Pyelonephritis*

* *Nephrotic Syndrome*

* *Glomerulonephritis*

* *Hemolytic Uremic Syndrome*

* *Nocturia* □

* *Acute Kidney Failure*

מערכת הלב וכלי

הדם:

אומדן תכנון טיפול

והתערבות סיעודית

בטיפול בילד ומתבגר

המתמודדים עם

הפרעה במערכת הלב

וכלי הדם

אמבריולוגיה, אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת הלב

□ וכלי הדם -

יש לחזור על שינויים במחזור הדם העוברי לפני

ואחרי הלידה

□ מומי לב מולדים:

* *VSD-Ventricular Septal Defect.*

* *PDA-Patent Ductus Arteriosus.*

* *COA-Coarctation of Aorta.*

* *ASD-Arterial Septal Defect.*

* *TGA-Transposition of the Great Arteries.*

* *TOF-Tetralogy of Fallot.*

* *P.S - Pulmonary Stenosis*

* *A.V. Canal*

□ מחלות לב נרכשות:

* *Acute Rheumatic Fever*

* *Kawasaki Disease*

* *Bacterial (infective) Endocarditis*

□ אומדן, אבחון וטיפול באי ספיקת לב בילדים

מערכת שלד ושריר:

אומדן תכנון טיפול

והתערבות סיעודית

ושיקום, בטיפול בילד

ומתבגר המתמודדים
עם הפרעה
במערכת השלד
והשרירים.
אמבריולוגיה, אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת שלד
ושריר. □
* DDH-Developmental Dysplasia of Hip
* Legg Calve' Perthes
* Club Foot
* Torticollis
□ בעיות יציבה:
* Scoliosis, Kyphosis
* Septic Arthritis
* Juvenile Rheumatoid Arthritis
* Osteomyelitis
□ שברים בילדים

מערכת העצבים:
אומדן תכנון טיפול
והתערבות סיעודית
ושיקום, בטיפול בילד
ומתבגר המתמודדים
עם הפרעה במערכת
העצבים
אמבריולוגיה, אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת
העצבים □

□ אומדן נוירולוגי בילדים
□ הדרכה ותמיכה לילד ולהורים במצבים של
התמודדות עם נכות התפתחותית או נרכשת.
□ מומים מולדים בערכת העצבים:
* Defects of Neural Tube Closure
* Hydrocephalus
* Microcephalus
* CP-Cerebral Palsy
□ פרכוסים ואפילפסיה
□ פרכוסי חום
□ מחלות זיהומיות של מערכת העצבים

:
Meningitis
Encephalitis
□ מחלות ניווניות:
*D.M.D- Duchene Muscular Dystrophy
*S.M.A- Spinal Muscular Atrophy
מחלות מדבקות של
הילדות וחיסונים
קידום בריאות ברמת

מנע ראשונית ושניונית
□ מחלות מדבקות של הילדות
□ עקרונות במתן חיסונים
אנדוקרינולוגיה:
אומדן תכנון טיפול
והתערבות סיעודית,
בטיפול בילד ומתבגר
המתמודדים עם
הפרעה במערכת
האנדוקרינולוגית
□ פעילות יתר ותת פעילות של בלוטת
ההיפופיזה ובלוטת התריס
□ התבגרות מינית (מוקדמת ומאוחרת)
□ הפרעות בגדילה
□ □ Diabetes Mellitus type I+II

12. שגשוג תאים:

ניהול טיפול, העצמה, דרכי התמודדות בילדים ומשפחותיהם הסובלים ממחלות סרטן. טיפול מותאם על
פי רצף בריאות וחולי כולל סוף החיים, בתרבויות מגוונות.
ניהול טיפול, העצמה, דרכי התמודדות בילדים ומשפחותיהם הסובלים ממחלות סרטן.
טיפול מותאם על פי רצף בריאות וחולי כולל סוף החיים, בתרבויות מגוונות.
Leukemia, Lymphoma,
גידולים סולידיים:
Wilms' Tumor, Neuroblastoma,
Retinoblastoma, Hodgkin's
גידולי מוח
גידולים בעצמות
סוגי כימותרפיה
התמודדות עם סוגיות של איכות חיים ודימוי גוף במחלה המאיימת על החיים.
סוגיות של סוף החיים
טיפול כוללני בילד ומשפחתו- מאבחנה ועד סיום הטיפול
הישרדות וסיבוכים מאוחרים של טיפול.

15. המטולוגיה:

הטיפול התומך ומניעה שניונית בילדים ומתבגרים עם אנמיות.
אומדן ותכנון טיפול סיעודי בילדים ומתבגרים הסובלים מהפרעות בתפקודי קרישת הדם עקב מחלה
תורשתית ונרכשת.
הטיפול התומך ומניעה שניונית בילדים עם אנמיות.
אומדן ותכנון טיפול בילדים הסובלים מהפרעות בתפקודי קרישת הדם עקב מחלה תורשתית ונרכשת.
סוגי אנמיות

Thalassemia
פיזיולוגיה של מנגנוני קרישה ודם
הפרעות בקרישה:
Hemophilia

ITP - Intravascular Thrombocytopenia
Henoch Shonlein Purpura
13. ילד בעל צרכים מיוחדים :
הטיפול הסייעדי בילד ומתבגר הסובלים מהפרעות חושיות
לקות שמיעה
לקות ראייה
Down Syndrome
קריאת חובה
Textbook: 2015 Wong's NCIC
839-844 844-951,
51-53, 833-837

חומר חובה לקריאה:
Textbook

Hockenberry, M.J. & Wilson, D. (2015). Wong's nursing care of infants and children.
10 th ed. St. Louis, Mosby: Elsevier Mosby,

Bickley, L.S & Szilagy P.G (2013). Assessing children: infancy through adolescence.
In text book of Bates' guide to physical examination and history taking pp 765-872.
11th ed. China: Lippincott

נושאים שלא נלמדים בכיתה
2015 HOCKENBERRY קריאת חובה
1252-1253 העוברי הדם
1504-1508 הפרעות בתירואיד
1267-1270 ,1263 דיגוקסין וסימנים של מתן יתר
839-844 לקות שמיעה
844-851 לקות ראייה
211-240 מחלות מדבקות
152-163 אומדן כאב
Reye Syndrome 1462-1463
Down Syndrome 51-53, 833-837

תדריך חיסונים עדכני (אוגוסט 2017) משרד הבריאות, מדינת ישראל:
https://www.health.gov.il/Subjects/vaccines/Pages/tadrich_Chisunim.aspx
סעיפים רלוונטיים מתוך "פרק כללי":
- לוח חיסוני השגרה בגיל הילדות ובבתי- הספר, ספטמבר 2016
- חיסונים הוראות כלליות
- עיתוי מתן החיסונים
- השלמת חיסונים שגרתיים עד גיל 17
- חיסון במצבים מיוחדים
- אנפילקסיס לאחר מתן חיסונים

1. חוק העונשין (תיקון מס' 26) תש"ן - 1989 (תיקון מס' 108) תשע"א - 2010 368 ד. (א) (ב) חובת דיווח

2. חוק למניעת אלימות במשפחה (תיקון מס' 7) התשס"ב - 2001

3. תקנות בריאות העם (הודעה על חשש אלימות) התשל"ו - 1975 מסמך pdf

<https://www.health.gov.il/LegislationLibrary/Briut36.pdf>

4. חוזר מנהל כללי 01/2003 - תקנות למניעת אלימות במשפחה (יידוע אנשי מקצוע בתחום הבריאות) מסמך pdf

https://www.health.gov.il/hozer/mk01_2003.pdf

5. חוזר מנהל כללי 24/2003 - נוהל טיפול בנפגעי תקיפה מינית מסמך pdf

https://www.health.gov.il/hozer/mk24_2003.pdf

6. חוזר מנהל כללי 25/2003 - איתור זיהוי וטיפול בקטינים נפגעי התעללות והזנחה מסמך pdf

https://www.health.gov.il/hozer/mk25_2003.pdf

7. חוזר מינהל רפואה 17/2006 - חובת ההודעה על נפגעי אלימות במשפחה, ניצול מיני והזנחה של קטינים וחסידי ישע מסמך pdf

https://www.health.gov.il/hozer/mr17_2006.pdf

8. חוק החולה הנוטה למות התשס"ו (2005) הגדרת בעל כשרות פרק ו טיפול בקטין הנוטה למות

https://www.health.gov.il/LegislationLibrary/Zchuyot_03.pdf

9. חוק לגילוי נגיפי איידס בקטינים, תשנ"ו - 1996 מסמך pdf

https://www.health.gov.il/LegislationLibrary/Aids_04.pdf

חומר לקריאה נוספת:

- תדריך להזנת התינוק הבריא והפעוט בישראל. שירותי בריאות הציבור, מחלקה לתזונה. מחלקה לאם, לילד ולמתבגר, המחלקה לסייעוד. מהדורה מתוקנת מרץ 2013.

<http://www.health.gov.il/public/baby/feed/BabyFeed2009.pdf>

- בטיחות ילדים

<http://www.beterem.org/home/>

- איבובסקי מ, כסלו ש. (2014). היפגעות ילדים בישראל: דו"ח בטרם לאומה 2013 "בטרם"- המרכז לבטיחות ולבריאות ילדים, מס' פרסום 1072. [org.beterem.www](http://www.beterem.org)

- עמותת על"ם

[/http://www.elem.org.il/lm/](http://www.elem.org.il/lm/)

- לב-ויזל רחל, איזיקוביץ צבי (2016). אלימות כלפי ילדים ובני נוער בישראל: בין שכיחות לדיווח - גורמים מעודדים מול גורמים מעכבים דיווח

<http://catrc.haifa.ac.il/images/triana/---2016.pdf>

- התוכנית הלאומית לקידום אורח חיים ותזונה בריאה "אפשרי בריא"

https://www.health.gov.il/Subjects/KHealth/National_prog/Pages/default.aspx

- רז איתמר (2016). התוכנית הלאומית למניעת וטיפול בסוכרת

https://www.health.gov.il/Subjects/KHealth/diabetes/Documents/diabetes_pres2.pdf

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 75 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 25 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

נוכחות חובה היעדרות עלולה לשלול מן התלמיד את זכותו לקבל ציון סופי בקורס. (ע"פ תקנון האוניברסיטה- הוראה ולימודים אוניברסיטאיים - תשע"ג סעיף 6.1.4)

2. באחריות הסטודנט/ית

א. ללמוד את הנושאים המופיעים בסילבוס בעזרת הספר המחייב בקורס המופיע ברשימה הביבליוגרפית.

ב. אחריות להשלמת החומר החסר במקרה של שיעור שהתבטל ו/או נושאי לימוד שאין מספיקים ללמד במהלך השיעור, תחול על הסטודנט מהספרות המחייבת.

3. עמידה בבחינה: הבחינה תכלול את החומר הנלמד בשיעורים וקריאת חובה עפ"י רשימת המקורות המצורפת.

4. על הסטודנט/ית לקבל ציון עובר 60 % בבחינה כתנאי עמידה בדרישות הקורס

5. התכנים המופיעים בסילבוס אשר לא נלמדו בכיתה הם חובה ובאחריות הסטודנט/ית ללמוד ולדעת.

הנושאים שלא יופיעו במבחן ונלמדים בקורסים אחרים.